

Az INDIA

Mikor a portához értem, elvettem egy képeslapot az India pultjáról. Fáradtan és büszkén hallgattam végig a ház szabályzatát a recepcióstól. A Katrina hurrikán óta tíz év telt el. Az ő tíz évéből három a ház, három a hitének felújításával. Az azt követő években pedig szépen, lassan belefáradt abba, hogy a fizikai és metafizikai restaurációival büszkélkedjen minden új vendégnek. Fáradt voltam és büszke. Chicagóból jöttem. Busszal. Harminckét óra alatt. Északról délre, a Michigan-tótól a Mississippiig. Az izomtól a csontig. Különös tisztelet övezett, hogy busszal utazok. Ugyanis ma már egy busz sem megy végig, Illinoisból Louisianába. Ezerszer át kell szállni, és még az egyes járatok is sofőrt cserélnek hat óránként. „Nem vagy normális ember” – mondja az egyik sofőr. „Innen még Nawlinsig elbuszozol?” „Igen, uram, és Chicagóból indultam.” Azt nem kérdezte senki, miért nem repülök. Látszott, hogy csak buszra van pénzem. És az is, hogy már gurulok egy ideje. Indianapolistól egyedüli fehérként utaztam a buszon, fehér négerként. „Szevasz, haver, leülhetek ide?” – kérdezte egy srác Alabamában, majd öt óra múlva leszállt. „További jó utat, tesó” – mondta. Haverból tesó öt óra alatt. Majd egy öregember ült mellém, és fiatalemberből fiam lettem öt óra alatt.

„Itt a kert, a dohányzó, három dollárért kapsz reggelit, ez itt a medence, tíztől tízig lehet használni, ne dobj bele csikkeket, az ott a templom, ahol Louis Armstrongot keresz-tették, ez itt a sörös hűtő, címkézd fel az italaidat. Az ott az apartmanod, harmincan laknak benne. Szobánként tíz ember.”

A nyár végén éppen annyira voltam csóró, mint mindenki más az Indiában. Az eltávos katonák augusztus végére Miami-ban elkurválták a nagyját, a drogosok a sarokban már az apraját is magukba lötték. Az európaiak szinte mindent elkockáztak Vegasban, és a haza-útra tartogatják a maradékot, a bohémeknek meg sosem volt sok. Minden motel közül itt hasonlítottak egymásra leginkább a ház átutazói és az állandó lakók. Mi, átutazók két ál-lomás közt, a helyiek meg emlékek és megvalósítatlan tervek közt ragadtak az Indiában.

Aznap este, mikor kiléptem a Pöttyös Macska bár-ból, az ajtó előtt gyújtottam rá. Hal-lani akartam a deszkázott tornácra kiszűrődő swinget. A bostoni baseball-sapkám eszmé-vé rongyosodott a fejemen, a szakállamra már szavak sem voltak. Összevissza görbült, töl-tött cigit kotortam elő a táskámból. Egy napszemüveg tokjában tartottam húsz Chica-góban töltött szálat, addigra már két különböző állam két különböző buszmegállójában kellett miattunk magyarázkodnom, különböző rendőröknek. A Pöttyös Macskát én aján-

lottam mindenkinek az Indiában. „Nekem is ajánlották” – mondtam, és egy összegyűrt papírt húztam elő a zsebemből, egy listával, amit a főnököm írt még Massachusettsben, a tetején három szóval: The Spotted Cat. A szakadt bőrkabátom szakadt belső zsebéből, pontosabban a bélés és a bőr közül vettem elő a listát.

A kabát utazókabát volt. És ez esetben az „utazó” előtag nem minősít, nem jellemez. A cselekvésre utal. A kabát utazik. Nélkülem is. Atlantában három nap múlva majd fennhagyom egy buszon, vagy ő hagy lent engem a buszmegállóban, amennyiben a valahol hagyás eredeti értelmét vesszük, miszerint a hagyó továbbmegy, a hagyott pedig marad. De ezt ott az Indiában még nem tudom. Azt, hogy az ezer közül majd az utolsó átszálást rontom el, másik busszal megyek a kabátom, a bőröndöm és mindenem után Atlantától New Yorkig.

Pedig így lesz, és húsz óra múlva a New York-i buszpályaudvar parkolójában, sok száz busz között tényleg meg fogom találni egy padra ledobva az utazókabátomat, a könyvemmel, Kerouac kávéfoltos, dohányoságú Útonjával a szakadt belső zsebben, New Orleans-i bárók listájával a 204. oldalnál. Azóta is könyvjelzőként használom a massachusettsi főnököm listáját. Egy szakács listáját. És ha New Orleansról van szó, jobb embertől nem is kaphatnál tanácsot, mint egy szakáctól.

Hatunkból öten bent vannak tehát a bárban, táncolnak, söröznek, hallgatják a swinget, míg hatunk közül éppen én állok a tornácon ezen az első éjszakán, így éppen hozzám lép oda Greg. „Szereted a bluest?” – kérdezi. „Azt játszom otthon” – mondom. „Szereted a szájharmonikát?” „A bátyám azon játszik” – mondom. „Van egy cigid?” – kérdezi. „Csak töltött” – mondom, és a szemében látom, hogy ez a három válasz elég neki, hogy bevegyen majd a klubjába, ahogy azt is látom rajta azonnal, hogy blues-zenész, hogy harmonikás, és hogy amikor én a chicagói cigarettáimat, akkor ő valószínűleg a börtönbüntetését töltötte.

„Greg vagyok” – mondja, kvázi hajléktalan. Ez azt jelenti, hogy van egy háza, csak a hurrikán elmosta. Ahogy nő is volt, csak az ital elmosta, zenész is volt, csak az idő elmosta, ártatlan is volt, csak az Öböl-háború elmosta, hívő is, csak a poszttraumatikus stressz elmosta. És én csak bámultam, hogy hányfajta Katrinával is találkozhat egy ember a Mississippin partján.

Greg zenész volt, és ebben a városban a zenészek ugyanúgy szegények, csak máshogy élnek meg azt. Megélik a szegénységet. Végül is a jazz szülővárosában szegények, dobhatott volna rosszabbat is a gép. A jég hátán is megélnék, még a globális felmelegedéstől sújtva is, úgyhogy az egyetlen jég, amit ismernek, az a whiskyjükben olvadó kocka.

Greg olyan zenész volt, akik közül már senki nem adja el a lelkét az ördögnek. Mert nekik nem is kell. Egy napja vagyok New Orleansban, de látom, az ördög ide jár bevásárolni, ezek meg csak kipakolják a lelküket a Tremé hurrikán sújtotta tornácai elé, és a rozsdás öntöttvas korlátokkal övezett rozoga erkélyen fújják a füstöt és a trombitát, amíg a lomtalanságra érkező Belzebub telepakolja velük a furgonját. Hogy mit kapnak értük cserébe, azt nem tudom. Nem lesz belőlük Robert Johnson vagy Louis Armstrong, de némelyiküknek legalább az arca olyan lesz az évek során. Mint Louis Armstrong hangja.

És persze, Greg olyan zenész volt, aki jobban szereti, ha van pénze, mint ha nincs. *Már csak anyagi szempontból is*, ugyebár. És jobban szereti az utazókat, mint a turistákat. Mert a turistákat a zene érdekli csak, az utazókat a zenészek is, az utazóknak történeteik vannak, a turistáknak meg csak fotóik.

Elsétáltunk a Pöttyös Macskától, és a többiek bentről nézték, ahogy egy vadidegenel eltűnök hajnali kettőkor. Egy utcányit mentünk csak, Greg balra fordult egy sikátorba. Mentem utána. „Most ez a munkahelyem” – mondta, és az utcasarokra mutatott. Egy utcai lámpa halovány fénye világította meg a földet, Greg kartonpapír festményeit, és egy mozdulatlan testet. „Ő itt Jeff, a cimborám, kicsit túllőtte magát, hadd aludjon.” Az egyik festmény mögül Greg elővett egy szájharmonikát, és játszott. Voodoo-tetoválásokkal volt tele a teste, kalapját egy fekete kitömött holló díszítette. Fáradtan és büszkén fújta. A déli népek receptje szerint.

Tíz dollárért vettem tőle egy festményt. „Haver, ez életmentő!” – mondta. „Most végre tudok enni egy jót! Három napja a bíróságra járok, állandóan bevisznek, mert nincsen területfoglalási engedélyem.” Ahogy mindezt elmondta, írt valamit a festmény hátuljára. „Ez itt a címem, vagyis itt lakok ez előtt a ház előtt. Küldj egy lapot Pestről, Marton, és én visszaküldök egyet Nawlinsból. Így tagja leszel a titkos klubomnak, a neve: Greg Képeslap Klubja. Az utazás a legjobb része, tudom, de azért menj haza, amíg teheted. Meg aztán szeptemberben mindenki hazatér.” Ezzel búcsúzott.

Másnap délután másokkal mentem a Pöttyös Macskába. Greg ott ült az utcasarkon, a festményei közt. „Hé, Marton!” – kiáltott oda nekem, vagy ötven méterről. „Hogy vagy, haver?” „Te itt tényleg itthon vagy!” – mondta ekkor valaki. „Két nap Orleansban, és már a csövesek is előre köszönnek neked.” „Ő Greg. Adott egy tippet tegnap. Akartok egy dollárért sört inni?” „Ebben a kurva mocsármelegben jobb ötleted nem is lehetne! Honnan tudsz ilyen olcsó sört szerezni?” „Greg egyik haverja egy hűtőládából árulja kétsaroknyira. Legalább is tegnap ezt mondta.” Hamar meg is találtuk. A sör egy dollár volt és jéghideg. Vagyis Greg szavahihető. Na, azért nem teljesen volt őszinte velem.

„Szeptemberre mindenki hazatér” – mondta, de azt nem tette hozzá, hogy részletekben, ahogy azt a bizonyos lovat kapja az ember az élettől. Egy részem még az Indiában józnodik, egy a Pöttyös Macskában táncol, és lehet, hogy ezek a részek sosem voltak ugyanannak az egésznek a részei.

Egészen biztos, hogy egy részem még kint van, pedig csak egy kicsit lestem bele a másik Amerikába. Úgy érzem magam, mint az a raszta, néger hajléktalan, aki a chicagói Millennium Parkban, a nyárzáró Beethoven-koncerten két középosztálybeli, estélyis hölgy közti üres székre kéredzkedett oda, szakadt szatyorral kezében. A nők beengedték, ő leült és a bécsi klasszika legszebb darabjának felcsendülése közben szakadt szatyrának aljáról egy színházi gukkert kotort elő. És a távcső, a prizmák és tükrök csodás szerkezete, hirtelen a fénynél többet tört meg egy pillanatra. A teret és az időt. Mikor az objektív oldaláról a Fidelio századokra előrevetített derülátása találkozott egy pillanatra a gukker túl végén, a szemlencsére szorított, láncokat levetett, ráncokat felszedett néger hajléktalan büszkén fáradt túlélő-tekintetével.

Mikor a portához értem, elvettem egy képeslapot az India pultjáról. Fáradtan és büszkén hallgattam végig a ház szabályzatát a portástól, de csak az utolsó reggel vettem észre, hogy a képeslap egy dollár ötven. Ott álltam hajnali ötkor, a kulcsomat és az ágyneműmet már leadtam, a portás már visszaaludt, én meg már mindenkitől elbúcsúztam. Az utolsó éjszaka nem aludtam. Hajnali négykor tértünk vissza a szállásra, a buszom nyolckor indult. A konyhában ülve, az utolsó indiás kávémat kortyolva jöttem rá, hogy még nem fizettem ki a képeslapot. A portás eltűnt, nekem meg nem volt egy dollárom, hogy csak úgy otthagyjam a pulton. Vagyis egy darab volt, de az a villamosra kellett. Az út a buszmegállóig egy huszonöt.

Tegnap feladtam egy lapot Gregnek a Kálvin téri postán. Ez még jár neki a festményért, és én nem szeretek tartozni. Azt a másfél dollárt is vissza kell egyszer vinnem az India-házba. És ha New Orleans belesüllyed is az óceánba, ahogy a jóslatok és statisztikák mondják, én most megjósolom, hogy az India ott fog állni akkor is, míg nem rendezem a számlát.

Vecsei Márton: egyetemi tanulmányaimat 2010-ben kezdtem, az ELTE Bölcsészettudományi Karán. Filmelmélet és filmtörténet alapszakon végeztem, második szakom a Kreatív írás minor volt. Jelenleg a Filmtudomány mesterképzés végzős hallgatója vagyok. Az egyetemünkön négy éve működő Szerdai Szalon irodalmi műhely és felolvasóest sorozat alapítója, szervezője vagyok. Harmadik éve segítem a BIDEF (Budapest International Documentary Festival) nemzetközi dokumentumfilmfesztivált moderátor-koordinátorként (és idén az előzsűrizés koordinátorként). Jelenleg az IASK (Institute of Advanced Studies Kőszeg), vagyis a kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézetének kutatójaként dolgozok. Továbbá az Ask the Dust nevű blues-rock zenekar énekese, gitárosa, dalszerzője vagyok.